

Intervju med Joy Zandén 2009-09-28

Vi träffas i Joys bostad som en gång var hennes fars atelje på Hans Ygbergs väg i Särö. Ateljen är öppen och ljus, högt i tak med en stor öppen spis och stora fönster mot havet. Man känner direkt att här finns rätt atmosfär för skapande av konst. Väggarna är fulla av konst, framför allt Göstas modernistiska målningar men också dottern Lilianes verk - hon var en mycket duktig konstnär. Vi finner också några tavlor av Arne Malmberg som var gift med Liliane. Det finns också några vackra skulpturer som föreställer Gösta. Möblemanget är vackra antika ljusa möbler från föräldrarhemmet samt mörka vackra gamla ekbord och några pallar som kommer från Göstas och Gladys hem i Paris.

Joy börjar tala om Särö och visar mig några klipp från olika tidningar, bl a en artikel om Gustaf Carlström. Vi kommer in på hennes ungdomstid på Särö och det konstnärsgäng som hon och Liliane tillhörde. Nystroems bodde på Särö på somrarna, annars bodde man på Kungsgatan 5 i Göteborg.

Som alla känner till numera var det just detta gäng som målade särötåget: Joy, Liliane, Arne Malmberg, Ian Turitz, Lall Nilsson, Brunne och Britta Carlström. Lil Kumlin och Kerstin Göransson stod vakt.

Joy berättar att det var ett riktigt projekt som smiddes i Turitz lekstuga. Det hade föregåtts av planering och skisser på hur allt skulle målas. En tidig morgon kl 05.00 gick de till verket, smygande med målarburkar och penslar. Allt gjordes som det var planerat, fort och metodiskt. Efteråt sprang de hem och kastade överbliven färg och penslar i dammen bredvid Turitz hus. Ingen fick reda på vem som hade gjort det förrän många årtionden senare.

Föräldrarna Gösta Nystroem och Gladys Heyman studerade båda två i Paris och träffades där och gifte sig där 1921. Gladys studerade skulptur och Gösta musik. Gladys föräldrar Alfred och Alice Heyman kom till Särö vid sekelskiftet. De ägde flera hus, Sjövik, Lyckan och 1929 byggdes Furulund, först som ateljé och senare som bostad till Gösta 1956.

Tyvärr gick morföräldrarna tidigt bort, 1916 resp 1917, och fick aldrig uppleva de tre små barnbarnen från Paris. Gladys ärvde husen som kom att bli familjens fasta punkt i Sverige - här tillbringades alla somrar.

När Gladys var höggravid med Joy tar Gösta med henne på en resa till Helsingfors för att han "måste" träffa en kompositör och kollega och det vill sig inte bättre än att Joy föds på resan i Helsingfors. Allt gick bra och Gösta lämnar henne där för att bege sig till Särö för att förbereda allt för sin hustrus och förstföddas ankomst till Särö. Familjen utökas med två flickor till, Liliane och Mona, som föds i Paris - små parisiskor med sommaradress Särö.

1932 flyttar familjen tillbaka till Sverige och Kungsgatan 5 i Göteborg. Flickorna får gå på samskolan som blir ganska tuff för dem. De mobbas för sina parisiska kläder och sin franska accent, men de har Särö kvar med alla kusiner och gamla vänner, så allt ordnar upp sig så småningom.

När mamma Gladys går bort 1946 ärver flickorna och Gösta husen Sjövik, Lyckan och Furulund. Man behåller Furulund och säljer de övriga två.

Gösta gifter om sig med Helen Lyon 1950 och bosätter sig på Marstrand men familjen behåller Furulund. 1966 dör Gösta och flickorna ärver huset. Liliane och Mona bosätter sig i USA medan Joy vårdar Furulund, där systrarna spenderar somrarna tillsammans. 1984 tar Joy och hennes make Rolf Zandén över huset och Joy bor nu ensam sedan ett år efter Rolfs bortgång. Just nu repareras huset och byggs om för nästa generation, Joys barn och barnbarn. Joy har tre barn, Finn som bor på en ö i Stallviken (ett gammalt varv) och de två yngsta, Philip och Jessica, som båda är skådespelare och bosatta i Stockholm. Jessica har varit gift med Bruno Carlströms son Christian Carlström och har med honom två barn som Joy är mormor till och som hennes forna ungdomsvän och tåg målarkollega Bruno är farfar till.